



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP – 4101-005-05/2014

P/14/021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/021 – Wsparcie rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw środkami Unii Europejskiej w ramach Działania 4.3 i 4.5 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	1. Adam Zaborski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92469 z dnia 02.10.2014 r. [dowód: akta kontroli str. 1]
Jednostka kontrolowana	Ikea Industry Poland Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział Orla ¹ , Koszki 90, 17-106 Orla (następca prawny firmy <i>Swedspan Polska Sp. z o.o.</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ulrika Garbe, Dyrektor zarządzający Oddziałem od grudnia 2013 r. Wcześniej funkcję tę pełnili: Laimonas Račkauskas w okresie maj 2010 – grudzień 2013 r. oraz Knut Gullesen od czerwca 2009 r. do maja 2010 r. [dowód: akta kontroli str. 15]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości ² dotychczasową realizację przez Spółkę umowy o realizację projektu współfinansowanego ze środków Poddziałania 4.5.1 <i>Wsparcie inwestycji w sektorze produkcyjnym</i> , Działania 4.5 <i>Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki</i> osi priorytetowej 4 <i>Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia</i> Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Projekt <i>Wzrost konkurencyjności firmy Swedspan Polska Sp. z o.o. poprzez inwestycję w produkcję innowacyjnych ultra cienkich płyt HDF (UTHDF)</i> ³ Spółka realizowała zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie z dnia 10 lutego 2011 r. ⁴ Wyboru wykonawców <i>Projektu</i> (dostawców linii technologicznej, towarów i wykonawców robót budowlanych), realizujących zamówienia związane z wydatkami kwalifikowanymi, Spółka dokonała z zachowaniem zasad konkurencyjności, jawności i przejrzystości. Poniesione dotychczas wydatki ze środków otrzymanego dofinansowania były realizowane w ramach zaplanowanego budżetu, a zakładane we wniosku o dofinansowanie podstawowe wskaźniki ekonomiczne zostały już osiągnięte.

¹ Dalej: Spółka.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej: *Projekt*.

⁴ Umowa Nr POIG.04.05.01.-00-003/09 zawarta z Ministrem Gospodarki, pełniącym funkcję Instytucji Wdrażającej. Dalej: *Umowa*.

Ewidencja księgowa wydatków ze środków unijnych zapewniała wiarygodność danych finansowych *Projektu* oraz kontrolę utrzymania właściwych proporcji pomiędzy płatnościami ze środków własnych i unijnych.

W sformułowanej ocenie ogólnej uwzględniono fakt niewystąpienia przez Spółkę do Instytucji Wdrażającej o akceptację zmiany czterech wskaźników produktu, które w rzeczywistości zostały zrealizowane w wielkościach odmiennych od ujętych w *Umowie*.

W związku ze zmianą koncepcji zastosowania technologii barwienia płyt HDF (zamiast malowania – oklejanie folią), Spółka wystąpiła pismem z dnia 26 listopada 2014 r. do Instytucji Wdrażającej o zmianę określonego w § 6 ust. 3 *Umowy* końcowego okresu kwalifikowalności wydatków z dnia 31 grudnia 2014 r. na dzień 31 października 2015 r., który byłby jednocześnie dniem zakończenia realizacji *Projektu*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie, w tym jego zbieżność z celami założonymi dla realizacji Działania 4.5 POIG. Innowacyjność *Projektu*.

Opis stanu
faktycznego

Wniosek o dofinansowanie *Projektu* został złożony w dniu 25 listopada 2009 r. w Ministerstwie Gospodarki. We wniosku określono wydatki całkowite *Projektu* na 753 516,4 tys. zł, w tym wydatki kwalifikowane na 617 636,4 tys. zł (82% wydatków ogółem), zaś wielkość dofinansowania na 154 409,1 tys. zł, co stanowiło 25% wartości *Projektu*.

Celem realizacji *Projektu* był wzrost konkurencyjności i podniesienie poziomu innowacyjności firmy Swedspan Sp. z o.o. poprzez realizację inwestycji, której istota polegała na budowie fabryki wyposażonej w niezbędną dla jej funkcjonowania infrastrukturę techniczną oraz w nowoczesną technologię produkcyjną. Jej rozpoczęcie zaczynało się od niwelacji gruntu, a kończyło uruchomieniem produkcji.

Dokumentacja potwierdzająca okres stosowanej technologii, stopień jej rozprzestrzenienia oraz znaczenie wdrażanej innowacji dla gospodarki światowej została dołączona do dokumentacji aplikacyjnej *Projektu* w formie opinii o innowacyjności, będących załącznikami nr 7 i 8 do wniosku o dofinansowanie. Uniwersytet w Hamburgu⁵ oraz Instytut Technologii Drewna w Poznaniu⁶ potwierdziły innowacyjność realizowanego *Projektu*. W „Opinii o innowacyjności” wystawionej przez Instytut Technologii Drewna” w Poznaniu napisano, że technologia stanowiąca know-how dostawcy będzie wdrażana na świecie po raz pierwszy oraz, że *...w opiniowanym przypadku dochodzi do przekroczenia granic technicznych poprzez zastosowanie rozwiązań umożliwiających produkcję płyt HDF o grubości nawet 1,2 mm*. Jak podano w ww. opiniach, dotychczas nie były znane tak cienkie wyroby z płyt HDF. Podkreślono, że w porównaniu do dotychczas produkowanych płyt o grubości 2 mm, produkcja ultra cienkich płyt o grubości 1,2 mm pozwoli oszczędzić około 40% surowca (drewna i kleju).

Dzięki zastosowaniu innowacyjnej technologii miała zmniejszyć się istotnie emisja szkodliwych substancji (nawet o 2/3). Założono także powstanie istotnych

⁵ Opinia o innowacyjności z dnia 23 lipca 2009 r.

⁶ Opinia o innowacyjności z dnia 10 sierpnia 2009 r.

oszczędności materiałowych (ok. 20-25%), 100% odzysk wody do procesów technologicznych, realizację produkcji bezodpadowej oraz spalanie biomasy, w efekcie której nastąpi pełne zaspokojenie potrzeb własnych Oddziału Spółki w energię cieplną.

[dowód: akta kontroli str.19-138,342-354]

Ustalone
nieprawidłowości

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja *Projektu* pod względem zgodności z obowiązkami określonymi w *Umowie*.

2.1. Stan zaawansowania realizacji *Projektu*. Kwalifikowalność poniesionych wydatków.

Opis stanu
faktycznego

Przedmiotem *Umowy* było udzielenie przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą II stopnia dofinansowania na realizację *Projektu* ze środków publicznych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Po zmianach *Umowy*, zawartych w aneksie nr 2 z dnia 14 września 2012 r., ostateczny koszt realizacji *Projektu* określono na kwotę 632 536,4 tys. zł. Aneksem nr 5 z dnia 8 sierpnia 2013 r. zmieniono termin realizacji projektu, wskazując zakończenie okresu kwalifikowalności wydatków z dnia 30 września 2012 r. na dzień 31 grudnia 2014 r. Wysokość wydatków kwalifikowanych określono na 582 908,1 tys. zł. (Wkład własny: 437 181,1 tys. zł; dofinansowanie: 145 727 tys. zł). Po spełnieniu warunków wynikających z *Umowy* oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 maja 2009 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007 – 2013⁷ Swedspan Sp. z o.o. miała otrzymać dofinansowanie na realizację *Projektu* w maksymalnej wysokości 145 727 tys. zł, w tym 21 859 tys. zł w formie dotacji celowej (15% kwoty dofinansowania) oraz 123 868 tys. zł w formie płatności ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (85%). Dofinansowanie miało być dokonane w formie refundacji poniesionych wydatków kwalifikowanych oraz płatności końcowej.

[dowód: akta kontroli str.232-240]

W dniu 16 lipca 2014 r., tj. w trakcie realizacji *Projektu*, nastąpiła zmiana następcy prawnego strony *Umowy*. Spółka Swedspan Sp. z o.o. stała się Oddziałem Ikea Industry Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Goleniowie, która przejęła jej majątek⁸.

[dowód: akta kontroli str. 5-14]

Na dzień zakończenia kontroli (tj. 12 grudnia 2014 r.) *Umowa* była realizowana zgodnie z harmonogramem, środki z dotacji zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, a Zakład rozpoczął produkcję planowanego asortymentu w lipcu 2011 r., corocznie zwiększając jej skalę.

⁷ Dz. U. Nr 75, poz. 638 ze zm.

⁸ Głównym przedmiotem działalności Spółki jest produkcja arkuszy formiowych i płyt wykonanych na bazie drewna. Według Krajowego Rejestru Sądowego, IKEA Industry Poland Sp. z o.o. posiada w Polsce 13 oddziałów. Jednym z nich jest Oddział w Koszalach, gdzie prowadziła działalność Swedspan Sp. z o.o.

Na realizację *Projektu* wydatkowano 619 562,6 tys. zł, w tym wydatki kwalifikowane wyniosły 523 345 tys. zł, tj. 84,5% wszystkich wydatków.

Wydatki *Projektu*, w podziale na kategorie wydatków, zrealizowano w sposób następujący.

- Na roboty związane z budową infrastruktury wydatkowano 130 687,6 tys. zł, w tym na wydatki kwalifikowane 91 829,5 tys. zł (co stanowiło 70,3% wydatków w tej grupie),
- Na realizację budowli i montaż urządzeń energetycznych wydatkowano 115 218,7 tys. zł, w tym na wydatki kwalifikowane 110 340,7 tys. zł (95,8%).
- Na realizację budynków produkcyjnych wydatkowano 114 828,2 tys. zł, w tym na wydatki kwalifikowane 73 650,1 tys. zł (64,1%),
- Na zakup i montaż maszyn u urządzeń dla tartaku i linii technologicznej płyt HDF wydatkowano 245 113,9 tys. zł, w tym na wydatki kwalifikowane 236 443,6 tys. zł (96,5%),
- Na zakup urządzeń transportu wewnętrznego wydatkowano 13 714,2 tys. zł, w tym na wydatki kwalifikowane 11 081,1 tys. zł (80,8%).

Na koniec października 2014 r. wydatkowano 97,9% środków przewidzianych w *Projekcie*, w tym 89,8% stanowiły wydatki kwalifikowane. Spółka otrzymała dofinansowanie w kwocie 130 836,2 tys. zł, co stanowiło 25% wydatków kwalifikowanych.

[dowód: akta kontroli str.309,494]

Ustalone
nieprawidłowości

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w zbadanym zakresie.

2.2. Zamówienia publiczne

Opis stanu
faktycznego

Przy udzielaniu zamówień związanych z realizacją *Projektu* Spółka nie była zobowiązana do stosowania przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*⁹, bowiem nie zachodziły okoliczności wymienione w art. 3 ust. 1 pkt 5 tej ustawy.

W *Umowie* Spółka zobowiązała się do ponoszenia wszystkich wydatków kwalifikowanych z zachowaniem zasady uczciwej konkurencji, efektywności, jawności i przejrzystości oraz do dołożenia wszelkich starań w celu uniknięcia konfliktu interesów, rozumianego jako brak bezstronności i obiektywności w wypełnianiu funkcji jakiegokolwiek podmiotu objętego *Umową*, w związku z jej realizacją. W przypadku zamówień przekraczających wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14 tys. euro netto i realizowanych w ramach wydatków kwalifikowanych, Spółka była zobowiązana do wysyłania zapytania ofertowego do co najmniej trzech potencjalnych dostawców towarów lub usług lub wykonawców robót budowlanych, o ile na rynku istniało trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia. Równocześnie Spółka była zobowiązana do zamieszczenia na swojej stronie internetowej oraz w swojej siedzibie zapytania ofertowego

⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

zawierającego w szczególności opis przedmiotu zamówienia, kryteria oceny oferty i termin składania ofert (§12 pkt 4 *Umowy*).

[dowód: akta kontroli str. 168-169]

Do dnia 31 października 2014 r. Spółka udzieliła 39 zamówień na dostawy towarów lub usług oraz na roboty budowlane związane z realizacją *Projektu*. Zbadano trzy postępowania w sprawie udzielenia zamówienia, dotyczące:

- robót budowlanych na wykonanie instalacji zewnętrznych, robót ziemnych i dróg dojazdowych budynków oraz innych obiektów budowlanych (wartość zamówienia 158 015, 1 tys. zł),
- dostawy automatycznej prasy typ CPS 310-22,31M, służącej do prasowania maty włókna drzewnego, w wyniku którego powstaje cienka płyta HDF, wraz z urządzeniami towarzyszącymi (wartość zamówienia 106 724,6 tys. zł),
- zakupu technologii systemu rozwłókniania drewna (wartość zamówienia 49 882,4 tys. zł).

Wartość robót budowlanych i dostaw w trzech zbadanych postępowaniach wyniosła łącznie 314 622,1 tys. zł, co stanowiło 60,1% zrealizowanych wydatków kwalifikowanych na realizację *Projektu*.

W każdym przypadku postępowania zapytania ofertowe skierowano do trzech potencjalnych wykonawców, zgodnie z rozeznaniem rynku, a z przebiegu postępowania sporządzane były protokoły. Spółka udzielała zamówień z zachowaniem wymagań określonych w *Umowie*, jak również rzetelnie dokumentowała wybór dostawcy. W swojej siedzibie oraz na stronie internetowej zamieszczała stosowne zapytania ofertowe.

[dowód: akta kontroli str. 510-577]

Ustalone
nieprawidłowości

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w zbadanym zakresie.

2.3. Realizacja zobowiązań dotyczących osiągnięcia zakładanych efektów.

Opis stanu
faktycznego

1. We wniosku o dofinansowanie Spółka zobowiązała się m.in. do realizacji polityki równych szans w zakresie zatrudnienia mężczyzn i kobiet. Nie stwarzania barier związanych z wiekiem (powyżej 50 lat) i zatrudnienia większej liczby kobiet w ogólnej liczbie zatrudnionych, w porównaniu z innymi zakładami wykorzystującymi starsze technologie.

Realizując te zobowiązania, Spółka podjęła działania w realizowaniu polityki równych szans. Opracowano obowiązujący w firmie Kodeks Postępowania Grupy IKEA, który stanowi zbiór zasad określający normy postępowania pracowników Grupy IKEA. W Kodeksie określono, że *...każdy pracownik może oczekiwać sprawiedliwego traktowania i równych szans zatrudnienia....* Postanowienia Kodeksu zabraniają dyskryminacji osób ze względu na wiek. Kontrola wykazała, że w badanym okresie przyjęto do pracy 32 osoby w wieku powyżej 50 lat.

Realizując zobowiązanie zatrudnienia 200 pracowników, na koniec września 2014 r. Spółka zatrudniała ogółem 259 pracowników, w tym 42 kobiety. Ponadto, utworzony Ośrodek Badawczo- Rozwojowy zatrudnił 3 osoby. Samo funkcjonowanie Oddziału Spółki generuje dodatkowe miejsca pracy w przedsiębiorstwach na stałe

współpracujących z zakładem produkcyjnym. W chwili obecnej są to m.in.: usługi ochrony terenu – ok. 30 osób zatrudnionych, usługi sprzątania – ok. 10 osób, usługi gastronomiczne – ok. 2 osób, usługi utrzymania ruchu – ok. 10 osób. Warto podkreślić, że współpraca z kooperantami powoduje u nich wzrost zatrudnienia dla potrzeb realizacji tej współpracy.

[dowód: akta kontroli str. 20,254-255,355-368]

2. Spółka zobowiązała się do spełnienia wielu aspektów ochrony środowiska, w tym zastosowania urządzeń zapewniających całkowite zamknięcie obiegu wód i ścieków technologicznych, skierowania wszystkich gazów odlotowych do jednego emitera i uzyskanie stężenia pyłu w oczyszczonych gazach na poziomie 23 mg/m³ (docelowo poniżej 15 mg/m³) przy normie 280 mg/m³. i redukcji poziomu formaldehydu w produkcie o 1/3 normy EN-120¹⁰.

Ustalono, że gazy odlotowe, odciągi z instalacji odpylania i transportu oraz wyciągi powietrza z hal produkcyjnych skierowane były do emitera E1, którym znajdował się nowoczesny filtr elektrostatyczny mokry. W ocenie NIK zobowiązania z zakresu ochrony środowiska zostały zrealizowane. Stężenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza mieściło się poniżej dopuszczalnych norm: emisja pyłu w gazach oczyszczonych kształtowało się na poziomie – 1,156 mg/m³, emisja tlenu węgla – 1,9 mg/m³, emisja dwutlenku azotu – 16,317 mg/m³, formaldehydu – 0,009 mg/m³.

[dowód: akta kontroli str.252,256-268,500]

3. Wniosek o dofinansowanie zawierał zobowiązanie Spółki do wprowadzenia w Zakładzie technologii bezściekowej, polegającej na odzysku 100% wody z procesów technologicznych i ponownym jej skierowaniu do użycia w tych procesach. Skład ścieków technologicznych i bytowych odprowadzanych do pobliskiej rzeki Biała miał mieć skład zbliżony do twardej wody wodociągowej.

Zdaniem NIK, Spółka w sposób skuteczny prowadziła proces oczyszczania ścieków technologicznych powstających w Zakładzie. Ścieki powstałe w procesie mielenia drewna na włókna drzewne, w tym pochodzenia naturalnego (soki z drewna) były w całości biodegradowalne i podlegały dalszej obróbce polegającej na odparowaniu wody w instalacji wyparki, przefiltrowaniu i zagęszczeniu do półpłynnej pulpy drzewnej, która ze względu na stan skupienia klasyfikowana jest jako odpad, zaś odparowana woda wykorzystywana była w procesie produkcyjnym do zmiękczenia zrębki drzewnej.

Spółka zbudowała dwa własne ujęcia wody, wykorzystywanej w procesach technologicznych. W wyniku procesów oczyszczania wody (min. odżelaziania i filtracji na złożach piaskowych) powstawały ścieki (popłuczyny), które gromadzone były w zbiorniku retencyjnym wraz z wodami opadowymi. Woda ze zbiornika retencyjnego wykorzystywana była do zraszania drewna stanowiącego surowiec do produkcji tarcicy w zakładowym tartaku.

Zakładowa oczyszczalnia ścieków oczyszczała również ścieki bytowe. Zastosowano w niej technologię separacji mechanicznej oraz biologicznego oczyszczania. Ścieki te oczyszczone były do składu wymaganego przepisami, a następnie odprowadzane do rzeki Białej.

[dowód: akta kontroli str. 21-22,253-254,501]

4. Spółka zrealizowała również zobowiązanie do stworzenia systemu rekuperacji ciepła we wszystkich miejscach emisji i wprowadzenia skojarzonej gospodarki

¹⁰ Norma ta określa poziom formaldehydu na poziomie 8 mg na 100 gram produktu.

energetycznej z wykorzystaniem biomasy jako odpadu, do produkcji energii elektrycznej na własne potrzeby.

Spółka zbudowała turbinę o mocy 5,4 MW, zasilaną parą wytwarzaną w kotle na biomasę. Turbina generowała prąd elektryczny w całości wykorzystywany przez Zakład. Ilość energii produkowanej przez turbinę pokrywała ok. 40% zapotrzebowania Zakładu, a całość jego zapotrzebowania cieplnego pokrywała zakładowa instalacja kotła na biomasę o mocy 64 MW.

W celu uzyskania samowystarczalności energetycznej cieplnej Zakładu, wykorzystuje się surowiec odpadowy powstający w procesie okorowywania drewna i rąbania surowca na zrębki drzewne. Stanowią one surowiec w postaci biopaliwa wykorzystywanego w całości do produkcji energii cieplnej. Również odpady z płyt HDF i włókna drzewnego wykorzystywane są jako biopaliwo. Posiadana przez zakład instalacja energetyczna jest przygotowana do spalania tego typu odpadów w celu uzyskania ciepła technologicznego.

[dowód: akta kontroli str. 22,254, 315-316,502]

5. Według informacji zawartych w Sprawozdaniu nr 011/HŚ/14 z dnia 28 lutego 2014 r. ustalono, że Spółka zrealizowała zobowiązanie w zakresie zmniejszenia emisji hałasu. Spółka prowadziła monitoring hałasu emitowanego do środowiska na skutek prowadzenia procesu produkcyjnego. Pomiarów były wykonywane na granicy najbliższych gospodarstw okolicznych wsi. Wyniki pomiarów kształtowały się w granicach: 35,8 – 37,6 dB w porze dziennej (norma 55 dB) i 31,3 - 34,2 dB w porze nocnej (norma 45 dB.)

[dowód: akta kontroli str. 22,254,269-278]

6. Efektem realizacji współfinansowanej inwestycji miało być podwyższenie jakości produktu finalnego poprzez wytwarzanie produktów przewyższających konkurencyjne wyroby oferowane na rynku. Dopuszczalne odchylenie gotowego produktu w zakresie grubości płyt miało wynieść maksymalnie $\frac{1}{4}$ tolerancji dozwolonej przez polskie i europejskie standardy, tj. 0,2 mm przy tolerancji grubości $\pm 0,05$ mm.

Na podstawie losowo wybranych 13 Raportów z rozkładu grubości płyty HDF na całej jej szerokości, z dnia: 2, 15, 18, 20, 24, 26 września 2014 r. oraz 4, 5, 6 i 7 października 2014 r. stwierdzono spełnienie wymogu zakładanych we wniosku tolerancji grubości. Z 39 dokonanych pomiarów grubości płyty, w żadnym przypadku nie przekroczono zakładanej grubości. Średnia grubość płyty (dla badanej płyty o grubości 2,5mm) wahała się między 2,49 a 2,51 mm. Największe odchylenie na badanej próbie wyniosło 0,04 mm i dotyczyło dwóch przypadków.

[dowód: akta kontroli str. 23,320-321]

7. Zgodnie z założeniami *Projektu*, produkowane płyty uzyskały powierzchnię optymalnie przygotowaną do dalszego lakierowania, co umożliwia redukcję zużycia lakieru o 25%.

Wymagania klientów Spółki określają parametry płyty HDF w zależności od dalszej jej obróbki, czyli lakierowania, foliowania lub okleinowania. Najbardziej rygorystyczne parametry dotyczą płyty przeznaczonej do lakierowania. Głównymi parametrami mającymi wpływ na ograniczenie zużycia lakierów to chropowatość oraz gęstość powierzchni płyty. Wymogi klienta określają poziom chropowatości na poziomie 1,5-3,5 mikrona. Raport z produkcji za okres 11 lipca – 4 sierpnia 2014 r. w kolumnie „chropowatość” wskazuje, że poziom ten średnio wynosi ok. 3-3,2 mikronów. Profil gęstości płyty wykazuje utrzymanie wysokiej gęstości przy

powierzchni płyty (powyżej 1050kg/m³). Umożliwi to zredukowanie ilości lakierów niezbędnych do procesu technologicznego lakierowania płyty HDF.

[dowód: akta kontroli str. 23,322-323]

Jakkolwiek według stanu na dzień zakończenia kontroli *Projekt* nie został jeszcze zrealizowany, 12 spośród 13 wskaźników rezultatu zostało wykonanych. Nie zrealizowano zakładanej we wniosku wielkości zatrudnienia kobiet. Z planowanej liczby stworzenia 75 nowych miejsc pracy dla kobiet, zatrudniono kobiety tylko na 43 etatach. Osiągnięta wartość wskaźnika jest niższa od pierwotnie zakładanej, ze względu na mniejszą niż przewidywana liczbę i jakość zgłoszeń aplikacyjnych dokonywanych przez kobiety. Pani Ulrika Garbe - Dyrektor Zarządzająca Oddziałem stwierdziła w złożonych wyjaśnieniach z dnia 20 grudnia 2014 r., że pomimo utworzenia odpowiedniej liczby miejsc pracy dla kobiet, w rezultacie przeprowadzonych procesów rekrutacyjnych, nie udało się zatrudnić zaplanowanej liczby kobiet. Stwierdziła również, że w trakcie naboru, główne kryteria wyboru najlepszego kandydata oparte były na doświadczeniu, predyspozycjach oraz umiejętnościach danej osoby, a nie na płci czy wieku.

[dowód: akta kontroli str.498]

Ustalone
nieprawidłowości

Spółka nie zrealizowała czterech spośród 38 wskaźników produktu w wielkościach ujętych w Biznesplanie, stanowiącym załącznik do *Umowy*. Wskaźniki te związane były z zakończonymi pracami budowlanymi.

1. Niwelacja gruntów. Zakładany wskaźnik: 72 683,10 m³ zrealizowano na dzień 30 września 2014 r. w wysokości 132 687,85 m³, co stanowi wzrost o 82,6%. Według wyjaśnień p. Ulriki Garbe, osiągnięta wartość wskaźnika jest wyższa od pierwotnie zakładanej, ze względu na ostateczny zakres prac ziemnych. Ilość tych robót wymuszona była finalnym położeniem budynków, ich powierzchnią, a także wielkością niezbędnej infrastruktury. Wykonana niwelacja gruntów została przeprowadzona w ilości niezbędnej do prawidłowego prowadzenia kolejnych etapów robót.

2. *Chodniki*. Zakładany wskaźnik: 21 000 m² zrealizowano na dzień 30 września 2014 r. w ilości 2 506 m², co stanowi 11,9% planu. Zdaniem p. Ulriki Garbe, wysokość tego wskaźnika należałoby oceniać razem z ilością „dróg i placów”, gdyż zmiana ta wynika głównie z rodzaju utwardzenia terenu wokół budynków Zakładu. Pierwotnie zakładano, że znaczna jego część będzie w formie chodników, jednak ostatecznie ze względu na trwałość i warunki użytkowania, większa część terenu została wykonana jako place i drogi, a część została zagospodarowana jako tereny zielone. Ciągi pieszne w formie chodników wykonane zostały w ilości niezbędnej do bezpiecznego poruszania się pieszych na terenie zakładu.

3. *Estakady*. Zakładany wskaźnik: 1 500 m, zrealizowano na dzień 30 września 2014 r. w ilości 630,91 m, co stanowi 42,1% planu. Pani Ulrika Garbe wyjaśniła, że ilość estakad w głównej mierze zależała od odległości pomiędzy poszczególnymi budynkami produkcyjnymi oraz ciągami technologicznymi procesu produkcyjnego. Niewykonanie wartości wskaźnika wynikało z faktu, że w celu optymalizacji kosztów, lokalizacja poszczególnych obiektów została tak dobrana, aby długość estakad została ograniczona do niezbędnego minimum, pozwalającego na sprawne funkcjonowanie zakładu.

4. *Powierzchnia budynków wybudowanych w ramach projektu*. Zakładany wskaźnik: 26 030 m² zrealizowano na dzień 30 września 2014 r. w ilości 38 067 m², co stanowi wzrost o 46,2%. Pani Ulrika Garbe wyjaśniła, że osiągnięta wartość wskaźnika jest wyższa od pierwotnie zakładanej, ze względu na zmiany wielkości

poszczególnych obiektów, które dostosowano do zainstalowanych ciągów produkcyjnych. Zostały one usytuowane tak, aby zapewnić efektywny proces produkcyjny, a także bezpieczeństwo osób pracujących na poszczególnych stanowiskach. Wielość budynków została również zdeterminowana przez wymogi dostawców i wyposażenia, co do ilości niezbędnego miejsca na instalację poszczególnych urządzeń”.

Według wyjaśnień Specjalisty ds. „[...]”¹¹ z dnia 10 grudnia 2014 r. powyższe rozbieżności między zakładanymi efektami inwestycji w postaci wskaźników produktu i wskaźników rezultatu wynikały z faktu, że na etapie składania wniosku o dofinansowanie Spółka nie miała jeszcze gotowego projektu budowlanego tej inwestycji. Wyliczenia wskaźników produktu zrobiono jedynie w oparciu o koncepcję zagospodarowania Zakładu.

W trakcie realizowania inwestycji projektant zoptymalizował ustawienie budynków i pozostałej infrastruktury, biorąc pod uwagę również wymogi dostawców zamawianych urządzeń i surowca. Powyższe miało bezpośredni wpływ na obszar niwelacji gruntów, powierzchnię zbudowanych chodników, ilość estakad, czy powierzchnię budynków. Kontrola ustaliła, że pomimo zmian zakresu rzeczowego wydatków, Spółka, nie zwróciła się do Instytucji Wdrażającej z prośbą o wyrażenie zgody na korektę wskaźników, które pozostały na poziomie sprzed rozpoczęcia inwestycji.

[dowód: akta kontroli str.494-509]

Uwagi dotyczące
badanej
działalności

Spółka nie zrealizowała zobowiązania do zatrudnienia osób niepełnosprawnych, oraz w zakresie zainstalowania automatycznych podnośników i transporterów oraz nie tworzenia barier architektonicznych w ciągach komunikacyjnych.

Kontrola wykazała, że na koniec października 2014 r. Spółka nie zatrudniała osób niepełnosprawnych. Według wyjaśnień Ulriki Garbe, wynikało to głównie z faktu nie składania wniosków o pracę przez takie osoby. Kodeks Postępowania Grupy Ikea określa, że kandydaci do pracy z niepełnosprawnością traktowani muszą być jak osoby sprawne, a najważniejszym kryterium wyboru kandydata/teki do pracy są odpowiednie kwalifikacje i brak przeciwwskazań prawnych do pracy na danym stanowisku pracy.

Automatyzacja procesu produkcji nie stawia w Spółce barier przed osobami niepełnosprawnymi, a większość stanowisk pracy nie wymaga od pracowników wyjątkowych predyspozycji fizycznych. Oględziny stanowisk pracy wykazały, że część stanowisk pracy jest przystosowana do pracy przez osoby niepełnosprawne. Jednakże, na terenie Zakładu nie zbudowano wymienionych we wniosku o dofinansowanie podjazdów dla wózków inwalidzkich. W biurówcu i halach fabrycznych nie zainstalowano wind czy podnośników, co uniemożliwia takim osobom dostanie się na piętro, gdzie znajdują się stanowiska nadzoru nad procesem produkcji, bądź obsługi biurowej. W wielu przypadkach, dostęp do budynków uniemożliwiają krawężniki. Kontrola ujawniła fakt zbudowania na terenie Zakładu jednej toalety dostosowanej do korzystania przez osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich.

[dowód: akta kontroli str. 20,75-82,252,583]

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

¹¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182) NIK wyłączyła jawność informacji ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

2.4. Dokumentowanie zdarzeń gospodarczych związanych z realizacją *Projektu*.

Opis stanu
faktycznego

Kontrola 11 dowodów księgowych płatności wydatków kwalifikowanych na kwotę 18 949 tys. zł związanych z realizacją *Projektu* nie wykazała nieprawidłowości. Wśród powyższych dokumentów pięć dowodów księgowych dotyczyło zakupu urządzeń technologicznych wraz z ich montażem na kwotę 13 849,1 tys. zł oraz sześć dowodów księgowych zakupu robót budowlanych na kwotę 5 099,9 tys. zł. Zbadane dowody były właściwie opisane, zawierały oznaczenie kategorii wydatków zatwierdzonych w umowie o dofinansowanie oraz numer pozycji harmonogramu rzeczowo-finansowego wydatku. Zawierały zapisy informujące o zapłacie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach POIG 2007-2013. Posiadały również zapis informujący, że „Dokument został przedstawiony do refundacji w ramach Działania 4.5 POIG”. Faktury zakupu posiadały wymagane adnotacje oraz podpisy osób upoważnionych. Wskazano w nich dekretację wydatku ze wskazaniem konta zapłaty. Do faktur dołączono przelewy bankowe wskazujące na terminową zapłatę należności za zakupy.

[akta kontroli str. 430-455,492]

Sposób przechowywania dokumentów księgowych dotyczące realizacji *Projektu* zapewniał ich bezpieczeństwo. Dokumenty przechowywane były w zamkniętej szafie w pomieszczeniu chronionym (alarm, ochrona budynku).

[akta kontroli str.370,428]

Zgodnie z postanowieniami *Umowy*, wydzielone zostały konta analityczne, na których księgowano operacje dotyczące wydatków w ramach *Projektu*. Spółka realizowała inwestycje ze środków własnych, stąd też po zrealizowaniu wydatku występowała do IW/IPiI o refundację 25% kosztów kwalifikowanych wydatku, a faktury potwierdzające wydatki były księgowane na wydzielonym koncie oznaczonym w systemie księgowym literami „EU”.

Spółka informowała opinię publiczną o otrzymaniu dofinansowania na realizację *Projektu* poprzez umieszczenie na terenie jej Oddziału tablicy informacyjnej o wymiarach 2 x 3 metry. Ponadto, na stronie internetowej Spółki umieszczone były informacje o współfinansowaniu *Projektu* ze środków unijnych w języku polskim i angielskim. Odpowiednie oznaczenia znalazły się na dokumentacji związanej z realizacją *Projektu*. Budynki oraz główne ciągi technologiczne zostały oznaczone naklejkami lub tabliczkami informującymi o współfinansowaniu ich zakupu ze środków UE.

[akta kontroli str.370,428]

Ustalono
nieprawidłowości

Nie stwierdzono

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², wnosi o wystąpienie do Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej II stopnia o zmianę umowy o dofinansowanie

¹² Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

w części dotyczącej wskaźników produktu, zrealizowanych w wielkościach odmiennych od przyjętych w tej umowie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 30 stycznia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Dyrektor
(-) Sławomir Grzelak

.....
podpis